

Előfizetési díj:
Postán vagy Pécsre házhoz küldve:
egész évre 5 frt, félre 2 frt 50 kr.
nyelved évre 1 frt 25 kr.
Egyes szám 10 kr.
Megjelenik minden szombaton
Egyes számok kaphatók Weidinger N.
knyvker. (Szádhányi-tér.)

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára:
Egy öt hasábos petit sor egyszeri
megjelenésért 6 kr., 3-szori 5 kr.,
10-szerért 4 kr. ártalend. — Minden
hirdetés után 30 kr. bélyegdíj ártalend.
A nyilatkozat 1 petit sora 10 kr.
A hirdetés díj előre ártalend.

Szerkesztői iroda:
Ferenzielek utczája 44. sz. I. emelet.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
Előfizethetni helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városház épületben, Lill János úr a budai külvárosban,
Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadó hivatal:
Böhm C. F. ügynöki irodájában.
Ferenzielek templomának ártalendében.

Fenyegetés.

Tisza-papa megharagudott, engedélyt akar kérni a képviselőház-mamától, hogy rendkívüli virgácsesal megrendszabályozza a rakonczátlanok sajtot.

Miért kellene éppen e czéla rendkívüli, nem törvényes eszközök, a törvény megadta a módot és eszközt a sajtó által megsértett közrend megbosszulására, miért nem veszi azokat igénybe Tisza papa?

Csak legközelebb is a budapesti esküdtsek egyhangyú fényes elégtételt adott a megsértettnek egy rakonczátlanok ellen, elégtételt fog adni az államkormány képviselőinek is, ha arról lesz szó, hogy megfektessék az erkölcsmetélező, a családi életet, vallást megromtó, a vagyon és becsület-rablást tűző zsidósajtót.

Azonban a Tiszakormány királyi ügyészségei mélyen alusznak e fölött, nem is gondolnak rá, hogy maguknak itt és e téren egy kis tevékenységgel olesó babérokat s az utókor hálláját kiérdemelhének.

Oh ezeket a szenylapokat és szeny-czikkeket nem bántja az apai kormány, mintha ezek volnaik kedves gyermekei, kikben kedve telik, — mintha örülne a nemzet romlásán erkölcs- és vagyonban egyaránt, hogy azután a koldus- nemzetből engedelmes rab-szolga-nemzetet alakíthasson, megtanulta Berzsenyitől, hogy

„A benne termő fának erős gyökereit megőrlik s egy gyenge szélől földre terítetik.”

Nem, nem ezeket akarja üldözni, megsemmisíteni az apai kormány, erre nagyon is elégségesek a törvényes eszközök, a rendkívüli felhatalmazás arra mutat, hogy azon sajtót akarja üldözni, mely a közvéleményt híven tükrözi vissza — melyet tehát az esküdtsek nem itélne bünyösnek, ott hol a független polgárok ünnepléses kijelentése a kormány és közegeinek eljárását itélne el, ott kell az apai kormány rendkívüli felhatalmazás.

Nagyon alkalmatlan, hogy van még a sajtónak tisztességes része, mely az uralkodó áramlat ellen elégtételt megvédeni az erkölcsöt, családát és vallást a korrupció, a megbecstelenítés és megszenstelenítés ellen, mely fentartani kívánja a nemzetet függetlenségében és ellentáll annak akár a németiség, akár a zsidóságba való beolvasztásának.

A mit Tisza-papa nem mondott meg fenyegetésében, megmondották félhivatalosai, csak még abban nem vagyunk tisztában, mire fogna kiterjedni ama rendkívüli felhatalmazás és mik lennének azok az új eszközök, mik készen lennének elnyomni a közvélemény nyilvánulását.

Felakarja-e függeszteni az esküdt-székét és helyettesíteni a kormány utasítására itélő rendes vagy rendkívüli bírósággal, avagy behozza-e az objektív eljárást előleges cenzurával és köz-igazgatási avagy rendőri elközbiztosítást?

Mind igen szép elgomb, valóban a fuzió kormányának szabadelvűségével nagyon kompatibilis, csak hogy — mindez nem nagyon jó benyomást kelte Európa itélő széke előtt a Tisza-kormány szabadelvűsége tekintetében, az elámitott Európának megnyílnék a szeme s tudná mit kell tartani felőle.

Nem félünk Tisza-papa fenyegetésétől, más viharokat láttunk már és átélünk azokat, nagyobbakat mint ő és klubja, azok a fenyegetések nem fognak bennünket visszatartani az igazmondástól.

Országgyűlés.

November 22-én folytatták a képviselőházban a napirenden lévő zsidó-keresztény házassági javaslat tárgyalását. — Megkezdte Mandel Pál (zsidó) elég unalmasan kicsepelelt frázisokkal pártolva azt, utána Szalay Imre eleven humorával elűzte az álmat a szavazásra kész mamelukok szeméből is. Szalay természetesen nem akar semmiféle zsidóvali közösséget s így házasságot sem. — Pulszky Ágost nem zavart föl sok vizet beszédével, Hermann Ottóé pedig okot adott Isóczy-nak, hogy személyes kérdésbeni felszólalás

úrtgye alatt visszavágyjon. — Tisza Kálmán alkalmat vett magának, hogy az alispáni jelentés alapján, (de valljon hű és kimerítő-e ez, és honnan merítette tudomását az alispán, ki nem volt jelen?) védelmébe vegye a szigetvári szolgabíró, hogy pandurairál lövetett a tömegbe, azután pedig fenyegetődzött, hogy megsza-vasztatja magának szolgálataira kész praetorianus mamelukjai által a sajóra nézve az ostromállapot egy bizonyos időre. — Nevezetesebb volt még Somsich Pál felszólalása, még Helyé bizony gyenge volt.

November 23-án: Steinkner Ödön a javaslat mellett Szilágyi Dezső ellene beszélt. Széll György pedig, mint antisze-mita színte ellene, a többi időt felemész-tette számos felszólalás személyes ügy-beni úrtgye alatt.

November 24-én a zárbeszédre került a sor, az előadók és a határozati javaslatok előterjesztőin kívül Tisza Kálmán nem állhatta meg, hogy újra fel ne szólaljon, meg ezután Pauler is, az elő-terjesztett törvényjavaslatot a ház többsége elfogadta ugyan, de elfogadta Irányi határozati javaslatát is nagy többséggel, mely utasítja a kormányt, hogy mielőbb terjesszen be javaslatot az általánosán kötelező polgári házasság fölött.

Tisza Kálmán azután válaszolt Mocsáry Lajos interpellációjára a horvát báni kinevezés iránt Filippovics altábornaggyal való értekezések tárgyában, elismerve, hogy voltak ilyenek, de eredményre nem vezettek. Mocsáry a választ nem vette tudomásul, mert az ily eshetőség nagyon veszélyes lehetne a hazára nézve, azonban az engedélyes többség tudomásul vette azt.

November 26-án ismét alkalma volt Csányi Sándornak felszólalni a ház határozatképeltensége miatt, a házban csak 93 képviselő volt s ezek a névsor olvasása közben is csak 105-re szaporodtak fel, ekkor megkezdették a keresztény-zsidó házassági javaslat részletes tárgyalását, mely gyorsan haladt a leglényegesebb 38-ik szakaszig, mely kimondja, hogy a szülők meggyezésétől függ, mily vallásban nevel-tessenek a gyermekek, Irányi ezt elfogadja azon módosítással, hogy a szülők elhatá-rozását ellenkező bármely szerződés, térít-vény, vagy rendelkezés érvénytelen.

Ezen szakasz feletti vita be nem fejezttetett másnapra maradt s annak igen élénk lefolyása után minthogy Pauler miniszter elfogadta Irányi módosítványát a többség a szakaszt ezen módosítványal elfogadta. — Az elválasztól szóló szakasz feletti vita támadt, de a többség a mó-dosítványokat elvetette.

A külföldön kötött házasságok érvényességéről szóló szakaszok ketteje új szövegezés végett a bizottsághoz visszau-tasított és a további tárgyalás más-napra maradt.

November 29-én a képviselőházban végig tárgyalták a napirenden lévő tjavaslatot és életbe léptetésének határidejét 1884. évi márczius 1-re tették. — A bizottsághoz visszau-tasított szakaszok tárgyalása a pénteki ülésre maradt.

Külföldi szemle.

Az angolok egyiptomi foglalása úgy látszik még sem lesz oly olesó, mint ezt a pénzóvár nemzet óhajtaná. — El volt határozva, hogy az angol megszálló sereg legnagyobb részben a közeli napokban elhagyja Egyiptomot s most ellenparancsot kellett adni, mert a Szudánban hatalmas-kodó máhdi (álprófeta, ki Mahomed utód-jakép szerepel ott) Hicks pasának európai tiszték által is vezérelt seregét bekerítve, egy tönkre tette, hogy alig néhány hirmondó kerülte ki a lekasabolást. — Az európai tiszték mind ott veszttek, az egész fegyverzet és 38 krupp ágyú a felkelők martaléka lett. — Kharthum Szudán fő-városa fenyegedve s védelem nélkül lévén onnan az európaiak sietve menekülnek Felsőegyiptomba. Kairóban drága a jó tanács, egyelőre 2000 csendőrt indítottak ki, hogy a közelebbi összeköttetési vona-lokat valahogy megtartsák.

Az angol közvélemény megoszlik a fölött, vajlon az angol gyámság alatt tartott alkirályt európai vagy vegyes indiai haderővel megvédelmezzék-e az álprófeta serege ellen, vagy pedig átengedjék-e egész Szudánt, utóbbi esetben azonban alaposan lehet attól tartani, hogy a fanatizált felkelő sereggel a prófeta elfoglalja Egyiptomot is és innen átcsap Arabiába, hogy Mekkáat és Medinát is elfoglalja, a mi ki-jelentetül czélja.

A francia-kínai viszály mindinkább bonyolódik. Most már elismerté a kínai követéség, hogy rendes kínai hadcsapatok vannak Tonking határaitban, amit ezeltől tagadtott, az onnan érkező hírek bizonyít-ják, hogy Kina komoly harcra készül, míg a francia kormány csak gyenge had-ostályokat küld oda, legközelebb 5400 frnyi katonaság áll induló-készen, de ezek csak a költségek parlamenti megszavazása után fognak hajóra szállíttatni. A fekete zászlósok és tengeri rablók nov. 17-én megtámadták a Haidzongnál állomásozó „La Carabin“ francia ágyunaszádott, egy-uttal megtámadták a csak hatvan főnyi francia helyőrségi citadellát, a „Linx“

nevű ágyunaszád még jókor hallotta az ágyulóveséket és sietett a megtámadott vár és naszad védelmére, az ellenség nagy veszteséggel meghátrált, a francziák egy mandarint el is fogtak a fekete zászlósok soráiban. — Ujabb hírek szerint a vörös folyó egész deltáján lázadás tört ki a francia megszállás ellen, hogy a háboru nyílt kitörése nagyon valószínű, mutatja azon intézkedés, mely szerint az ottani kereskedelemben érdekelt hatalmak hadi-hajókat küldenek földieik védelmére.

A philippinai szigeteken, mik a kelet-ázsiai partokhoz közeli csendes tengeri jelentékenny spanyol gyarmatot képeznek, összesekvívát fedeztek fel a spanyol ura-lom ellen, három benschülött tiszt, két pap és három ügyvéd elfogatott.

Törvényszéki csarnok.

Előadott polg. ügyek:
November 27-én.

- Kissfaludy Imre tszéki bíró által.
1. Zsille Zsigmond — Fodor Antal ellen 1578 frt 88 kr. kár és jár. megítélese iránt.
2. Elmebeteg Rath Józsefné szül.: Goldner Róza gondnokság alá helyezési ügye.
3. Elmebeteg Juhász Béla hasonló ügye.
4. Elmebeteg Sey Ferenex hasonló ügye.
Vésey Rezső tszéki bíró által.
1. Özvegy Bencez Fereneczné szül. Horváth Mária — Horváth János ellen örökösödés iránt.
2. Balog Zsófi Sós Bálintné — Balog Mátyás neje Redinger Zsuzsa ellen ingatlan birtoka stb. iránt.

Előadandó bünt. ügyek:
Deczember 3-án.

- 1. Bárány József ellen család miatt.
2. Nagy János ellen lopás miatt.
Deczember 5-én.
1. Pakuszi József ellen lopás miatt.
2. Ifju Parragi József ellen rablás miatt.
3. Tóth János ellen lopás miatt.
Deczember 7-én.
1. Prokits Rádó és társai ellen súlyos testi sértés és Atjimosv Román és társa ellen közrend elleni kihágás miatt.
2. Daka János ellen súlyos testi sértés miatt.

TÁRZA.

A csontváz.

Híres orvos volt Skott Adorján; az egész város közönsége ismerte s bámulta orvosi tudományát, melylyel nem ritkán oly csudás dolgokat művelt, hogy méltán megállt az ember esze természetfeletti erején, hatalmán.

A vakoknak visszaadta szemük világát, a belgákat megtanította beszélni s a félholtakat új életre varázsolta. A nép csak „csuda doktor“ néven ismerte.

S nem csupán orvosi működése által vált különlegessé, közfelhívás tárgyává, hanem személye, alakja modora s szokása, mind oly figyelmet, érdeklődést keltő volt, hogy nagyon, de nagyon kívált a hétköz-napi alakok közül, egy szó, mint száz, nagyon különös ember volt.

Növésére nézve inkább a középtermetűekhez tartozott, mint a nagyokhoz. Fejét éjféli-sötét, göndör hajzat takarta, melynek egyes fűrtjei oly zilátan csüngtek le halvány, ránczott homlokára, mintha dulakodás közben kuszálódtak volna össze. Tekintete oly bágyadt, megtört volt, mintha lekéleben valami súlyos bűn, örök rejtély lappangott volna. Ajkai zárva voltak. Ritkán szólt s ha szólt, szaván a fájdalom titokzatos hangja rezgett át.

Rendesen korán kelt, későn feküdt. Az egész napot, nem ritkán az éjjet is betegeinél töltötte.

Lakása két utcai és egy udvari szobából állott. Az első szobában betegeit fogadta, a másodikban orvosi műteteit szokta végezni. A harmadik szoba berendezése teljesen elűtött az előbbi két szobától. Falai fekete posztóval voltak bevonva. Ablakai sohasem nyíltak meg. A szoba

közepén leterített kerek asztal állott, rajta éjjeli-nappal szakadatlanul lámpa égett, mely oly kisérteties fényt árasztott szét a szoba sötét tárgyaiba. A háttérben egy foglalt helyet, az ágy fejeinél éjjeli szekrény. Az ajtóval szemben, a fal mellett fekete borpamlag pihent, mely fölött néhány fekete függöny vskablakszerű fal-mélyedést takart el. E rejtélyes helyen füveszekrényben egy praeparált csont-váz állott.

A köznép körélen rémes mesék jártak szájról-szájra a csuda-doktorról s a csontvázról. Sokan azt beszélték, hogy e csontváz, mely ártatlanul kivégzett ember maradványa, a doktor büverjű talizmánja, melytől emberfeletti hatalmát, bámulatos orvosi tudományát nyeri.

A babonás vélelem a felsőbb körökbe is eljutott. Báró Kurd Dénes palotájában éppen nagy lakoma volt, midőn, hogy s hogy nem, elég az ahhoz, szóba került a csuda-doktor, a csontváz s a közsájon forgó mende-monda. Több doktor is volt jelen a díszes társaságban, ezek kuruzsolának, népámitónak neveztek a csuda-doktor s a csontvázat oly kíványó eszköznek tartották, mely a doktor szélahamoskodásának, a könnyen hívó, babonás, balga nép előtt, varázserőtt, szemképrázatót hatást kölcsönöz. — Istenemre! mond a báró, én hiszek a nép szavának.

— Nevetség.
— Bármily nagy összegben mernék fogadni, hogy a csontváz büverjűvel bir.
— Lehetetlen.
— No jó. A csontvázat akár minő úton és módon el fogom lopatni s meglás-suk az eredményt.

Másnap, míg Skott Adorján betegeit látogatta, szolgálja megvesztegetésével sikerült a bárónak a csontvázat észrevétlenül ellopattni. Skott hazatért. Már sokan türelmetlenül várták a folyosón érkezését. Szoba-

jába lépve, azonnal iróasztalához ült; fogadta a betegeket s kihallgatva, megvizsgálva őket, irt nekik orvosi rendelvényt. — Utolsóinak egy sápadt, beesett arcú férfi maradt. Mintegy 28—30 éves lehetett. Szakadatlanul köhögött s a melléből sajátságos hörögés hallatszott. Oly száraz volt mint a venyige; az élet már csak hálai járt belé. — Alig tette át a lábát a szoba küszöbén, az orvos ezzel fogadta: — Uram, ön nagy beteg! — Sorvadok. Felelt a beteg.

Skott támlás székkel kínálta meg s aztán beszédbe ereszkedett.

— Öt évvel ezelőtt, mond a beteg, a legégszesebb ember voltam, soha még a fejem sem fájt s a legboldogabbnak képzeltem magamat a kerek világon. Azt hittem, hogy egyedül én élek s többi embertársaim csak léteznek, tengődnék. Völégény voltam uram, egy búbjajos, angyal képi, szöke gyermek völégény. Szivem-lelkem legfőbb vágya, legfőbb óhajja, hogy egymáséi lehessünk, hogy egyesül-hessünk Isten szent oltára előtt — teljes-ültem. Boldog férj lettem. Minden perc a boldog örökkévalóság örömeivel, gyönyör-ével, üdvével tölté el szivemet... óh! oly végtelenül jól éreztem magamat. Aldot-tam dicső sorsomat! De csakhamar meg-irigyelte a pokol mennyei boldogságotam s elküldte a kisértő sátyánt. Ném a csábítás törőbe esett, megcsalt, eljásztta hite-met. Lázás forrongás, elkeseredettség tört ki közöttünk s többé nem lett béke, míg végre egy napon arra ébredtem, hogy a csalfa, hitszegő nő elhagyott, megszö-kött. Szivem sebei fájtak, lelkem emésző lángokban égett s hiába kerestem enyhítő balzsamot, vigasztalást, megnyhülést; sehol sem találtam. Ekkor borivásnak, dözsölés-nek adtam magamat. Tivornya volt éjje-lem, nappalom. Így multak a napok, hetek, hónapok, évek, míg meg nem fogamzott bennem a halál csirája.

Az orvos feszült figyelemmel, érdek-lődve, mely megilletődéssel hallgatta végig a beteg kínos panaszát, majd nagyot bólintva fejével, felsóhajtott.

— Oh azok az asszonyok! — Talán orvos ur is családott? — Fájdalom! — Könyv toltul szemébe s harmat mód-jára gördült le arcán. Zsebkezdőt húzott elő s feltáta a lelki gyötorem által ki-sajátolt jeges könyeket, aztán megindult ajkán a beszéd.

— Forró nyári nap volt. Hirtelen szél támadt, csakhamar sűrű, sötét felhők tornyosultak az égen, aztán dörgött, villám-lott s megeredtek az ég csatornái, zúgott a zápor. Szobám ablakából néztem a vi-hart. A mint így elmerengve tündötem a zord időn, hirtelen egy kétésgbeesett leány-kát pillantottam meg az utcán, de csak alig vettem észre, nyomban vakító villám-czikázás káprázattott el s egy irtózatoss dörrenés és egy éles sikoly ütötte meg fületem. Azonnal az utcára rohantam. Itt iszonyu kép tárult szemem elé; a leányka hosszan elnyult testtel, görcsösen rángató-zva, hevert az utca közepétén. A szomszéd ház udvarába csapott le a villám s ennek a szele érintette szegény leánykát. Felkaptam s szobamba vittem, hol nem sokára magához tért, visszanyerte eszmé-ségét. Ekkor megneveztem léte magamat s felajánlottam karomat, hogy haza, ott-honába vezessem. E perczől fogva saját-ságos rokonszenvet éreztem iránta, mely később égető szerelemmé vált. Szerettem amint csak szeretni lehet, szivem legmélyéből, teljes válmommal, a rajongásig; pedig csak szegény — varróleány volt.

— S talán nűil is vette? — Igen, nűil vettem. Óh! mert ke-vés volt földi vágyam: csendes kis haj-lékban békés nyugalom, egy hű sziv, mely kebelemre szeliden hajolva, megossa fa-latomat. — És ő megosalta önt?

— Ugy van! Ő megosalt! Szerettem s lángoló szerelmem, mint odafonn a ragyogó égbolt, oly végtelen tiszta és örök — ő réa pazarul vesztegetve, tékozlóva volt. Mint mennyei üdvömet esengve tár-tam ki reá ölelő karomat s ő csalfa len-gességel, bünyösen eljásztta hitemet.

— S ön feledte, kitörölte szivéből még az emléket is. — Óh! nem... A ledérség, a csalfa hitszegés, álnokság oly női betegség, mely-nek orrossága van. Én tudtam e baj or-voslását és sikerrel végeztem. Ném ma-már jó és hűséges. Nem bont és köt többé frigyeket a csalfa zsemurgár, nem csábit többé titkos bünye az igazó eperekaj.

— Ah! uram, amit ön mond, az le-hetetlen. — Való!... Szent igaz!... Jöjjön s én bemutatom önnek — egykor csalfa, bünyös s most szelid, ártatlan, hű és igaz hitvesemet.

Ezzel karon fogta a sorvadót beteget s bevezette a legbelső szobába, aztán a pamlag előtt megállva, megragadta jobb-jával a fekete függönyt s félrérántotta e szavakkal: — Ime hitvesem! — Az övegszekrény üres volt.

Skott Adorján kövé meredve, rémü-letes tekintetel vetett az üres övegszék-renyre, majd hanyatttörülva a haját lépte s a fogait csikorgatta, mint a vadállat, majd meg fullasgatót kacagásba tört ki s torokszakadtából ordított: — Megöltém és mégis megszökött! Vándorszinészek működése és néhány mükedvelő fel-lepte Vaiszlón. Midőn referálni akarok a szintársulat és néhány mükedvelő működéséről röviden, hosszasanban emlékszem vissza az arany-korra, diákságom kezdetére.

Szigóthy midőn e művét megírta — remekelt. A „Rang és mód“ egyike azon kitűnő alkotásai daraboknak, melyekhez kritika alig fér — eltekintve irányától, mely Csiky műveit is kiválóképp jellemzi, t. i. hogy úgy tünteti fel tisztviselőinket, mintha azokat oly silányul, rosszul fizetné az állam, miszerint kénytelenek lennének sikkasztókká, csalókká, gazemberekké válni. Ez nem áll, ezen irány hibás és kárhözható. Mit szól a külföld, ha e színművek idővel hozzá is eljutnak? . . . Mondhatjuk gyönyörű képet alkot magának a mi állami és társadalmi viszonyainkról. De lássuk csak a darab meséjét f-szálaiban, kis keretben szorítva. A darab hőse Bannay Gábor, (Demidor) a ki jó módú polgári családból származott s felkeltte magát szorgalommal, tanulmányal a magasabb rangnak közé. Első felesége elhalván, másodsor is megváltott s oly feleségre (Dancz Nina) tett szert, aki voltaképen nem szerelemből, hanem csak rokonszenvből, vagy hogy ebből sem, hanem érdekéből, a „rang és mód“ utánasengve, ment hozzá. A nő szép és kedves volt, no meg kéik vér folyt ereiben; a férj mindent elkövetett érte, nem kímélt áldozatot áldozat után, csakhogy rang-közös és nagy ur módú nevének fecsapongó vágyait kielégítse. S mi történt? . . . Eladósodott s csakhamar bekövetkezett a katasztrófa: a reábizott közpénzeket elkezelte. Szerencsére volt egy derek „paraszt“ nagybátyja (Tóth) s ennek egy áldott jó természetű „nagyaszonny“ felesége, (Somogyi) valahonnan az alföldről, kik noha csak „g r i s o k“ voltak, de vagyonosak, becsületesek és volt — hitelük. A katasztrófa előtt érkeztek Budapestre a derek alföldiek, Bannay Gábor-ék meglátogatására; de ekkor még magasan hordozta fejét a „rang és mód“-ban gögösködő család s nehogy szegényekre legyen a „paraszt“ rokonság, szépségrével kiadta rajtuk, kimérték a jámboroknak a házhelyet. Ez nagyon fáj nekik. Bezeg meghunyászkodtak a feunhejzók s a porig alázták magukat a katasztrófa után s rimánkodva koldult a „rang“-os család könyörület, segédletet, a módos „paraszt“ familia lábainál. Volt Gábor-éknak egy csokolni való kedves leányuk, Irma (Aradi Emilia) s a jó falusiaknak egy derek legény-fiuk, Sándor (Poigár); ezek nagyon, de nagyon megszerették egymást s amugy titokban meg is egyeztek a jövő iránt: ezek kedvéért, boldogságáért megmentették a jó rokonok a bukás örvényébe sodródott családot s megértették az elszakított pénzt.

A mi az előadást illeti, erre nézve öszintén, minden túlzás nélkül elmondhatjuk, hogy nem emlékezünk oly sikerült, részben és egészben összevágó előadásra, mint a mi „Rang és mód“ előadása volt. Tóth (Bannay Gerő) virtuozitással, bravúrral játszott. Aradi Emilia csupa kedvességgel, igazán bájjal. A többi szereplők is egytől-egyig (még Polgár (Sándor) is) dícséretesen megállták helyüket.

Szombaton félig tett ház előtt „A bűregér“ című operettet ismételték u. a. szerep osztással.

Vasárnap „Az igmánci kis pap“ került színe tele ház előtt. Somogyi a czimszerepben igen jó volt. Sok bensőséggel és találó színezéssel játszott. Mariska énekei nagy hatást kellettek, a közönség igen élénken tapsolta meg mindegyik dalt. Király Pistát már tavarról ismerjük; egyik kiváló szerepe Arányinak. Az előadás egészben vége összevágó volt.

Hétfőn „Rang és Mód“.

Kedden „A dragonyosok“ című operettet adták — harmadszor.

Szerdán nagy nap volt! Arányi Dezső közönségünk kedvenc komikusának jutalmul „Figaró házasságát“ adták zsufolt ház előtt. Arányi (Bartholo) midőn a színpadra lépett, tüntető tással fogadtatott, mi közben egy gyönyörű, bordeaux-veres selyemszalaggal díszített babérkoszorút eresztettek le a zsinor-padról. Arányi láthatólag meg volt lepette. Szerepét, mely oly kicsi és halvány, hogy csak genialis teremő erővel és valódi művészi játékkal lehet kiemelni a semmiségből; nagy igényeztet és kifogyhatatlan komikummal vitte s bizon-bizon még sem volt képes vele azt a hatást előidézni, melyet egyéb szerepeivel oly gyakran, oly fényes sikerrel szokott elérni. Szeretetre méltó kedves neje (Zsuzsi) sokkal több sikert aratott. Ma este elemében volt; jó kedvvel, könnyűséggel s mégis bizonyos ki-mértéggel és műgondalal játszott. Demidor a czimszerepben kitűnő volt! Nemkülönbön Somogyi (Almaviva gróf), kit mentől többször látnuk, annál több és több oly jó tulajdonságával ismerkedünk meg, mely csak elő-nyére válik művészetének. Boránd (Bazilio) ma ismét fényes tanubizonyosságát adta pompás alakító képességének. H. Dancz Nina (Cherubin) igen kedves alak volt s játéka is igen ügyes és művészi, csupán a szavalására nézve vagyunk kénytelenek megjegyzéssel élni: a nyelv és beszéd nem pergettyű és ha még is annak veszi valaki, akkor érthetetlenül válik, ez pedig nagy hiba. Mi nem csak látni, hanem hallani, sőt érteni is akarunk.

Csütörtökön „A furcsa háború“ adták tele ház előtt, az idén először. Az éneklők részben hamisan, részben

fátyolozott és rekedt hangon énekeltek. Pajor Emilia (Violetta) éneke az első felvonásban feltűnően hamis volt. Aradi Emilia (Elza) a töle megszokott kedvességgel játszott s kellemes hangu korrekció énekeivel nagy tetszést aratott. Igen jó volt Erczy (Umberto Spinoia), noha éneken többszörösen némi fátyolozottság volt észrevehető. Boránd dícséretet érdemel első sorban, mint Filippo. A második felvonásban előforduló gyönyörű keringőt, kis és gyenge hangja dacára is igen jó sikerrel énekelte. A közönség meg is újrat-tatta. Dícséretet érdemel Boránd másod-sorban az ügyes és gondos rendezésért. A közönség ez érdeméért elfelejtette ugyan elismerőleg megtapsolni; de megtapsoljuk mi: Vivát Boránd! A kiállítás fényes volt.

(33.)

Irodalom.

Uj zenemű. Táborosky és Parsch nemzeti zeneműveinek Budapesti megjelenése: „33-ik ábránd.“ „Ne menj el . . .“ Szentirmay Elemérnél. „Mollináry barna nótá.“ „Azt a barna kis lányt . . .“ magyar dalok felett zongorára szerző Székely Imre. Ára 1 frt 50 kr.

„A Magyar Háziaszony.“ Az e cím alatt Budapesti megjelenő háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilap, mely a magyar gazdasági egyesületnek hivatalos közlönye. Csisz-Ugróczy Ida asszony felelős szerkesztője. Működés mellett igen hasznos közlönye a gazdasági nyelvről. Előzetési ára egy évre 6 frt, negyed évi 1 frt 50 kr., egy hónapra 50 kr. Előzetési ára a „Magyar Háziaszony“ kiadóhivatalában Budapest, Váci-körút 20. — Mutatványszámok ingyen küldetnek mindazoknak, kik a kiadóhivatalhoz ezeket levelezéssel lappal fordulnak. A legújabb szám tartalma: A nők jogkönyve. — Egészlet. — Mergék a háztartásban. — Könyvhasználat. — Heti étlap. — Kertészet. — Hasznos tudnivalók. — Közintézetek és egyetemek. — Irodalom. — Zene és művészet. — Színház. — Külföldiek. — Apróságok. — Eljegyzések. — Esküvők. — Kérdések. — Feleletek. — Gyászrovat. — Sakkjáték. Bady Istvánról. — Hetinaptár. — Hirdetések. — Tárcza: Fiamnak. Kötényem. Halász Dezsőről. — Melyik holdgömb. Kötényem. Geléri Miksaól. — Budapesti élet (Heti krónika). Vértess W. Józsefről. — Fővárosi utamból, Szegeftől. — Színházi minősítés, Csetényi Adolfól.

Közgazdaság.

A pécsi szőlősgazdák egyesülete választmányának évi jelentése.

Az alapszabályok értelmében van szerencsénk az 1883. évben kifejtett tevékenységéről a következő jelentést tenni: A választmányi mellő anyagi eszközök hiányában ez évben sem vehettük föl nagyobb szabású terveket munkaprogramjába, a felmerült feladatokat azonban ez évben kihatáshoz s tehetséghez képest megoldotta s igyekezett megerősíteni azon álláspontot, a melyen az egyesület a körülmények kedvezőbb alakulása után határozott munkálkodást fejtett majd ki.

Ez év elején törekvünk első célja volt az egyesület részére egy nagyobb szőlőt szerezni, mely az egyesület által kísérleti telepről rendeztetett volna be s mely az egyesületi tagoknak szőlőzeti tanulmányok és tapasztalatok gyűjtésére valamint szórakozásra is alkalmas nyújtani hivatra lett volna.

E célból több irányban tettek kísérleteket, még végre a választmány e terv kivételéről lemondani kényserült; mert a célnak megfelelő egy ily telepet csak oly áron lehetett volna megszerezni, melynek fedezéséhez az egyesület pénzübeli eszközei oly csekélyek, hogy azok egy ilyen nagyobb telepnél rendes megmunkáltatására sem elégségesek. A választmány elejtette, a tervet már csak azért is, mert nem akart avval az egyesületre egy olyan terhet hárítani, mely azt jelenlegi fejlődési, izmosodási stadiumán előreláthatólag feltartóztatna s csakhamar fel is oszlatta volna.

A választmányának sikerült azonban az egyesület részére még is egy telepet szerezni, mely a kísérleti célokra szintén alkalmas.

Ugyan is Pécs sz. kir. város közönsége a tulajdonát képező s a szigeti külvárosi iskola mellett levő mintegy 150 □ öl nagyságú s bekerített telkét kísérleti telepről átengedte az egyesületnek és pedig ingyen.

E telepnél kettős célja lesz. Ugyanis egy részében a phylloxerának ellent álló különféle fajú amerikai szőlők neveltek, hogy ha netán szükség lenne rá, — ide acclimatált amerikai fajokkal rendelkezhesse az egyesület. A másik részében pedig a Pécsnél található kiváló szőlőfajokkal fognak kísérleteket tenni, annak megállapítására végett, hogy mely szőlőfajok felelnek meg leginkább az itteni éghajli, talaj és termelési viszonyoknak.

A miniszterium által az egyesületnek küldött amerikai szőlőmagvak a telepen el is vettek már tavaszkor. A kikelt szőlők a magok erediségében lesznek fentartva és szaporítva.

Egy Pécsnél létesítendő szőlőmunkás iskola tervéről hasonló okból kellett a választmányának legalább egyelőre lemondani. A magas miniszterium azonban figyelembe véve az egyesületnek s tekintetben tett többszöri felterjesztésében foglalt alapos érveket: Pécsre és vidékére egy borászati és szőlőzeti vándortanár nevezett, kinek Pécs városra jelöltetett ki székhelyül.

A vándortanár úr itten való működése bizonyára nagyban fogja pótolni egy pécsi szőlőmunkás iskolának rég óta érzett hiányát. A választmányi mindeztálat — mint említett — nem mondott le végkép a pécsi szőlőmunkás iskoláról, — hanem azon lesz, hogy épen az ide kinevezett tanár ur által is dokumentáltassék az, hogy Pécsnek egy rendes szőlőmunkás iskolára csakugyan szüksége van.

Itt felemlítjük, hogy a választmányának sikerült Dezső Miklós Pécsre kinevezett borászati és szőlőzeti vándortanár urat a fentemlített kísérleti telep berendezésére s a kísérleti munkák díjtalan vezetésére megvenni. A foganatba veendő munkálatok megtekintésére s illetve kísérleti előadások való megjelensre a t. egyesületi tagok mindenkor meghívást fognak kapni.

Nem mulasztjuk el e helyütt a t. egyesületi tag urakkal egyuttal azon kérelmet intézni, hogy Dezső Miklós urat az egyesületi telepen kívül is teljesítendő missiójában szintén támogatni sziveskedjenek.

Ez év tavaszán felterjesztést intéztünk a magas miniszteriumhoz, hogy a Maas B. pécsi kertjében mult év őszén eszközölt phylloxera-irtás újból ismételtessék, mert az első irtás olyan körülmények közt eszközöltte, melyek az irtás sikerére nézve alapos gyanút hagytak fenn. A miniszterium figyelembe véve az egyesület kérelmét s az említett telepnél székfélével való újbóli leendő telítése céljából Dr. Horváth Gézát és egy tanárségedet Pécsre küldtek, kik is az egyesület megnyugtatóra gyökeresen desinficiáltak a Maas B. féle kertet.

Phylloxera tehát — hála az egeknek — sem a városi kertekben, sem a szőlő-hegyeken, mint arról az illetékes szakközleg meggyőződtek — nincs. S hogy e veszély továbbra is távol maradjon tőlünk, kívánatos, miszerint a szőlősgazdák a szőlőnyerge szállítására nézve fennálló tilalmat a legszigorúbb lelkiismeretességgel respectálják s a köznépet e tekintetben ellenőrizzék.

Az esetre, ha minden elővigyázat ellenére is, szőlőhegyeinkben netán mégis feltűnnék a phylloxera, az irtás és védekezés rögtönös és hathatós eszközlése érdekében több elvi megállapodást tett a választmány, melyek a netáni vész idejében a szőlősgazdákknak és hatóságoknak zsinormértékül ajánlhatók fognak.

Az egyesület által az itteni viszonyok és kívánalmak tekintetbe vételével szerkesztett s a kormányhatóság által immár jóváhagyott hegyrendőri szabályzat 1884. év január 1-én léptettük életbe. Hoszasz vajadás után ugyan, de végre mégis sikerült a pécsi szőlősgazdák ezen régi óhaját kielégíteni. A szőlőhegyeinkben a rend, közbiztonság és közlekedési viszonyok tekintetben élénken érzett hiányok és fogyatkozások ezzel orvosolva lesznek. A választmány Pécs sz. kir. város tanácsánál lépéseket tett, hogy a hegyrendőri szabályzat életbeléptetésénél s főképen ezen szabályzat folytán alkalmazandó hegyrendőri közegek kinevezésénél valamint a bizalmi férfiak választásánál az egyesületnek kellő befolyása legyen.

Az egyesület által létesített borügynökség betöltése függőben hagyott, mert tervbe van véve, hogy az egyesületi borügynökség a kinevezendő megbízottakra ruháztassék, a mi sokkal gyakorlatibbnak ígérkezik, mint a jelenlegi ügynökségi intézmény.

Az 1885-ben Budapestben rendező országos kiállításban való részvétel, illetőleg a választmány elvileg megállapodott abban, hogy a pécsi boroknak a budapesti kiállításban való figyelmet keltő bemutatását az egyesületnek egyik kiváló teendőjét fogja képezni. Az ide vágó munkálkodás azonban — karöltve a pécskerületi kiállítás bizottsággal — csak a következő lesz megkezdhető.

Az év folyamában többszöri felszólítást nyertünk az országos bortermelők egylettől, az orsz. pinczeszövetkezet igazgatójától, valamint az orsz. mintapince vezetőségétől, hogy pécsi boroknak bizományi eladás végett az említett vállalatokhoz való küldése érdekében az itteni termelők közt propagandát csináljunk.

A választmány azonban nem találta szükségesnek, sem pedig az itteni termelők érdekében állónak, hogy e felhívásokat figyelembe vegye.

A választmány az elnökség tevékenységét nagy részben a kisebb jelentőségű és folyó ügyek elintézésébe vette igénybe. A miniszterium, borászati kormánybizottság, hatóságok, intézetek, társaságok s magánosok megkeresvényei mindenkor gyors s kellő elintéztést nyertek.

Az egyesülethez érkezett az év folyamában összesen 162 ügydarab. Az elnökség által elintéztetett 79 ügydarab.

Az egyesületi tagok száma ez évben 79. A tagaógról most a 3 hó leteltével lemondott 1, újonnan belépett 1.

Választmányi ülés összesen 8, szakülés pedig 3 tartatott.

Földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter ad 50989 sz. A baranyamegyei gazdasági egyesület Pécsen. Értesitem az egyület, hogy a budapesti időjelző állomás értesítéseinek Pécsre leendő távirtozását, tekintettel arra, hogy a től időközben alatt a gazdaközönség az időt jelző jelentéseket kevésbé szükségsül, — f. é. november 15-től jövő évi február 15-ig beszüntettem. Felhívom az egyület,

hogy ezen intézkedéseimet a helybeli lapokban a vidéki gazdaközönség tudomására hozni sziveskedjék. Budapest, 1883. november 18. A miniszter megbízásából: Lipthai.

Földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter 44.157. szám. Valamennyi gazdasági egyesületnek. A jelesb minőségű árpa vetőmag terjesztése érdekében intézkedtem az iránt, hogy a gazdasági tanintézetek és a lipótújvári földmives iskola telepein jó minőségű, nagy részt eredeti helyről importált, árpa vetőmagot, hogy ennek termes vetőmag gyanánt a gazdaközönségnek annak idejében átengedhető legyen. Ez eljárást, mely már az 1881. évben megkezdett, évről-évre ismételni szándékozom, mihez tartásul értesítem az együletet, hogy a tavaly beszerzett magvak ideit természet a gazdaközönségnek száz kilogrammonként a pénznek öléges beküldése mellett nyolcz forintnyi áron rendelkezésre bocsátom. Ezzel fogva a gazdaközönség az egyesület által megfelelő módon értesítendő az iránt, hogy az alább felsorolt árpa-vetőmag részletek az említett árért az illető gazdasági tanintézetek, illetőleg a lipótújvári földmives iskolához intézendő megkeresés útján kaphatók. A megkeresések sorrend szerint fognak elintéztetni, és egy gazdának egy fajtbló kétszáz kilogrammnál több nem fog kiszolgáltathatni. A angol chevalier árpa van a debreczeni gazdasági tanintézetnél 98 métermáza, a kassai gazdasági tanintézetnél 203 métermáza, a kolosmonostori gazdasági tanintézetnél 102 métermáza, a keszthelyi gazdasági tanintézetnél 428 hektoliter, a lipótújvári földmives iskolánál 94 hektoliter. Cregon árpa van a kolosmonostori gazdasági tanintézetnél 64 métermáza. Budapest, 1883. november 7-én. A miniszter helyett: Matekovic.

Liquidált-e az Azienda? ezimű cikket hoz a „Magyar Pénzügy“ és körülvevően felszólítja a vidéki sajtót annak átvételére. Mi jól tudjuk, hogy a közgazdasági, kiváon pedig a pénz- és borszeűgyeket kultiváló, sőt még a vegyes tartalmu napilapok is bizonyos vállalatok támogatására alapítvák s érdekükben áll a konkurens vállalatoknak ártani. — Nem lehetünk tehát azon helyzetben, hogy anélkül, hogy a tényállás felől személyes meggyőződést szereznénk, lépunk ama cikket felvesszük. — Sajnos, hogy még nagy nap lapjaink közgazdasági tudósításai sem felelnek meg híven a valóságnak, mert minden tudósító sajtó érdekeit tartja szem előtt s sokszor tévesen is kívánja olvasóit, nem lehet tehát elég óvatosságnak lenni akkor, midőn más lapban megjelent ily tartalmu cikket átvételéről van szó.

Gabona-árjegyzék.

Pécs sz. kir. városában 1883. évi november hó 26-án tartott heti vásárról.

Buza	jó közepszerű	9 frt —
	legalábbvaló	8 „ 80
Kétszerez	jó	8 „ 20
	legalábbvaló	7 „ 30
Rozsa	jó közepszerű	7 „ —
	legalábbvaló	6 „ 60
Árpa	jó közepszerű	6 „ —
	legalábbvaló	7 „ 50
Zab	jó közepszerű	6 „ 60
	legalábbvaló	6 „ 50
Kukoricza	jó közepszerű	6 „ 20
	legalábbvaló	5 „ 50
Széna	jó	5 „ —
Szalma	jó	3 „ —
	legalábbvaló	1 „ 20

Nyílt-tér. *)
Egy, a zongora-tanításban gyakorlott nő, ajánlja magát magán-órák adására. — Közelebbi felvilágosítást e lap kiadóhivatalában nyerhetni. 322. (3-1)

Egy irnok kerestetik tartósabb alkalmazásra, ki a reálikolát sikerrel végezte és jó kézírással bír. — Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 323. (1-1)

Ezen rovat alatt megjelentek nem vállal felelősséget a szerk.

NAGY FERENCZ Iaptulajdonos.
Haksch Emil. Kis József felelős szerkesztő.

Hirdetések:

1886. sz. 1883.
Arverési hirdetmény. A pécsi kir. törvényeszköz közhírre teszi, hogy dr. Visy Istvánné végrehajtónak, Bartolovits János és neje Kovács Terézia mély tisztelettel az 1. pécsi asztalos-egyesület és HELD GUSZTÁV, kárpitos, kistéren. 300. (0-2)

végrehajtást szenvedettek elleni 160 frt tőke, ennek 1881. évi november hó 22. napjától számítandó 8% kamatai, 14 frt 5 kr. per, 9 frt 95 kr. végrehajtás-folyamodási s 12 frt 65 kr. árverés-folyamodási követelések, valamint a még netán felmerülő költségei kielégítésére a következ ingatlanok u. m. a pécsi 628. sz. tjkvbe foglalt 1012. hsz. 87. sz. ház s 1012. hsz. kert 800 frt, valamint a kiskozár 451. sz. tjkvben foglalt 856. hsz. szőlő 362 frt ezennel megállapított kikialtási ár mellett Pécsen a kir. törvényeszköz telekkönyvi irattárban és Kis-Kozárban a községi bírói lakban 1883. évi december hó 27. nagján Pécsen d. e. 10 órája s Kiskozárban d. u. 3 órákor megtartandó nyilvános árverés szükség esetében a kikialtási mint becslésről is eladatni fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzzel az ingatlanok mint kikialtás, mint becslés 10% át, vagyis 80 frtot, 36 frt 20 krt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezehez letenni.

A vevő köteles a vételár három egyenlő részletben és pedig az első részt az árveréstől számítandó 8 nap, a második részt 1 hónap, és a harmadik részt a bánatpénz betudásával 2 hónap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal a pécsi kir. adó mint letéti hivatalnál szabályszerű letétkellemmel lefizetni.

Kelt a pécsi kir. törvényeszköz mint telekkönyvi hatóságnak 1883. évi október hó 12-ik napján tartott üléséből.

Kiadta Visy Pál kir. trvászki jegyző.

319. sz. (1-1)

Értesítés

szemüveget használó és színházlátogatóknak.
Boscovitz A. látszerész Bécsből a legjobb hírnévű örvendő és képességgel bíró czég, árul itten hosszabb ideig kitűnő szemüveget, csipeteket, és lorgnetákat a legújabb küszöbölt füvekből, melyek helyes választásnál szaktudományilag helyesnek talált módszer szerint, a látást nem csak erősítik, hanem javítják is.

Ezen kívül vannak a raktárban legnagyobb választékban színházi- és tábori-látszerész, mikroszkopok, loupek, rajzeszközök, kipróbált érez-barometerek, melyek 48 órával előbb mutatnak minden időváltozást, thermometer (orvosi is), minden folyadék mérték, valamint alkolometer magyar hitelesítéssel ellátva stb. minden ezen szakmában a legolcsóbb szabott áron.

Használt színházi látszerész kisereleiteinek javítás legjobban eszközöltetnek. Valódi hegyi kristály minden formában készletben van.

Szamos pártfogást kér kiváló tisztelettel Boscovitz A. bécsi látszerész.

325. (2-1)

Áruhelyiség: Király-utca, Obetkó mellett a városház épületben.

Megnyitása az üveg-fényképek mű-kiállításnak

a nemzeti kaszinó nyári termében.

Mától kezdve egész szerda, 1883. decz. 5-ig.

I. SOROZAT:

Nagyszerű utazás Svájczon keresztül a Montblanc megmászására. Minden közelebbit a falragaszok által. 324. (1-1)

Az első pécsi asztalos-egyesület

Held Gusztáv, kárpitos KISTÉREN, ajánlják a n. é. közönségnek dűsválasztéku raktárakat mindennemű

asztalos, kárpitos és esztergályos saját készítményű legújabb és legjobb minőségű árukból legjutányosabb árért. Ugyazint: azon hírneves Kohn-féle székeket hajlított fából, vasbutorokat, tükröket stb. a melyekből folyton nagy választék tartatik.

A midőn felkerjük az e szakmába vágó cikkek szükségleteik fedezésénél minket megbízásaikkal szerencsétlenni, ajánljuk magunkat még mindennemű asztalos- és kárpitos munkák elkészítésére, vendégfogadók és kávéházak teljes stilszerű berendezésére, valamint legújabb minta szerinti új teakasztalok készítésére és javítására.

Az eddig bennünk helyezett kegyes bizalom s pártfogás feutartását jövőre is kérve, maradjunk

mély tisztelettel az 1. pécsi asztalos-egyesület és HELD GUSZTÁV, kárpitos, kistéren. 300. (0-2)

